

Kulturminnebøndene

et samarbeidsprosjekt
mellom Fenstad-gardene
Huser og Veset



Målet er å bevisstgjøre oss selv og andre om verdien av bygnings- og kulturarven. Vi vil skape entusiasme og engasjement for kulturminner, definere dem og introdusere verktøy til å ta vare på dem.



- *Gammelt på tapetet.* Tapethistorie med lokal vinkling. Foredrag med Victoria Brand. Tapetseminar i april 2013.
- *Å leve godt med gamle møbler.* Foredragsholdere Ole Andreas Klaveness og Bjørg Owren. Juni 2013.
- *Når muren svikter.* Om tradisjonelt murverk ved Espen Martinsen. August 2013.



Gardsturisme

Kulturminner – lite egnet til «å selge seg inn»?



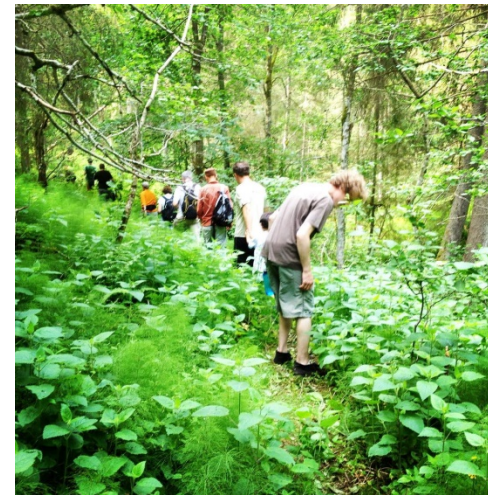
Midtkammer
bygninger
under
Vegalangs

Midtkammerbygninger finnes i alle bygder østafjells, og på Rømerike er de svært vanlige. I Vormadalen er de flere og større enn i andre områder. Dens amlinga av store, gamle, velholdte gardbygninger er en viktig del av vår felles kulturarv i Nes. Under Vegalangs i Vormadalen vil vi gjerne vise fram noe av denne kulturarven. Alle de fem besøkgårdene har midtkammerbygninger – kuser, Veset, Hofseth Søndre,



Øgarn Rolstad og Negam Valstad. Vormadalen står det slike hus på rundt 50 gårder. De finnes også videre oppover Vormadalen i Eidsvoll, og på begge sidene av Glomma i Nes. Men få steder finnes de i slike konsentrasjoner som i Vormadalen i Nes!

Barnas ravinedag
Ravinevandring



Støtte fra kulturminnefondet forplikter til å vise fram og formidle bygningsvern. Dele prosessen rundt istandsetting etter antikvariske prinsipper



2014 Husmannskultur



- *Husmannskultur og bygningsarv. Fagseminar april 2014. Samarbeid ressurscenteret, historielaget og Kulturminnebøndene*
- Kulturarvsdugnad Sommeren 2014. Husmannsplasser. Dokumentasjon. Fotoutstilling med Brigitte Stolpmann. Husmannsstuer og tufter. August 2014.



2015 Ravinelandskap



- *Gammalt som alle hauga*
Ravinelandskap i istid, nåtid og framtid. Fagseminar april 2015
- Oppfølging utover sommeren
 - Ravinevandring fra Veset til Huser med Kåre Homble som guide
 - Foredrag om historiske leirras i Nes ved etnolog Jan Erik Horgen
 - De glemte dalene
Fotoforedrag om raviner ved skribent/fotograf Morten Stensaker
 - Fotoutstilling med tema «Raviner».
 - Barnas ravinedag
 - Oppsummering av ravinesommer

2016 Tømmer og tegl



- *Fra hverdag til kulturminne.* Todagers seminar i samarbeid med historielaget og fortidsminneforeningene. Støttet av kulturminnefondet. Nes kommune bisto. April. Tømmer på Veset torsdag. Tegl på Huser fredag.



2017 Uthus



Uthus i overgangsalder

Fagseminar Huser april 2017

Samarbeid med Akershus bygnings
vernsenter, Hvam Agroudevikling, Fagskolen
Hvam og landbrukskontor og
kulturminnerådgiver Nes kommune, Nes
landbrukslag. Støttet av
Kulturminnefondet.



2017 Kulturminnefortelling



- *Snipp snapp snute – er fortellerkunsten ute*

Verktøy og virkemidler til å formidle gardshistorie og kulturminner.

Fortellerseminar oktober Veset. I samarbeid med Hanen. Støttet av Kulturvernrådet i Akershus





Lys i husmannsstuene



Husmannsseminaret er et samarbeid mellom Ressursenteret for eldre landbruksbygninger, Raumnes historielag og Kulturminnebøndene i Fenstad.

Deltakeravgiften er 450 kroner. For historielagets medlemmer og elere av husmannstuer er deltakeravgiften 300 kroner.

Påmelding: veset@online.no
Påmeldingsfrist 22.april
Begrenset antall.

Påmeldte får tilbakemelding på epost med info om forhåndsbetaling. Øns: Husk å merke betaling med ditt navn.

Befaringen er åpen for alle og gratis

Hjertelig velkommen!

Kulturminnebøndene er et samarbeidsprosjekt mellom gardene Huser og Veset i Fenstad der vi tilbyr seminarer, kurs og opplevelser.

Husmannskultur og bygningsarv



Følgseminar på Veset gård torsdag 24. april 2014 kl. 13.00 – 19.00

Program

- 13.00 Velkommen v/ ordfører Oddmar Bløkkerud, Nes kommune
13.15 Introduksjon til problemstillingen - hva kan vi hjelpe eiere og kommune med? v/Tove Ihler, Ressursenteret for eldre landbruksbygninger
13.40 Inspirasjon! v/ riksantikvar Jørn Holme.
14.15 Nasjonalt senter i form av et husmannsplassnettverk? v/ Torunn Ljøne Vinje, Luster kommune
15.00 Kvarters pause med frukt
15.15 Samarbeid mellom kulturminnefond og kommuner har mye for seg v/Simon Bjørge, direktør Kulturminnefondet.
15.45 Hvorfor Nes kommune synes husmannstue er gull – Ut i vår have v/Ola Andre Olsen, Nes kommune.
16.15 Husmannskost (suppe)
17.00 Hvorfor kan nedføyne husmannstuer være gull og ikke gråstein for kommune og eier? v/Ola Fjeldheim, generalsekretær i Fortidsminneforeningen.
17.30 Husmannsvesenet i Nes. Husmannshistorie og introduksjon til befaring v/ Tom Ole Halvorsen fra Raumnes historielag

Befaring

- 18.00 Avgang fra Veset til befaring av husmannsstuene på Veset. Info ved Tom Ole Halvorsen og Roald Aarhus.
19.00 Program ferdig – men ta gjerne med stoler og kaffe og bli en stund. Sosialt samvær og prat om lokal husmannskultur. Info om kulturminnebøndenes kulturarvsdugnad. Kulturminnebøndene inviterer til kulturarvsdugnad: Kom innom Huser i sommer og supplér Østre Fenstad historielags oversikt! Et kart over lokale husmannsplasser blir hengende på Huser sin søndags åpne stabburskaffe gjennom sommeren. Alle oppfordres til å bidra med historier og foto av husmannstuer, tufter og myter!

Vegbeskrivelse: Vesetalleen 20, langs riksveg 177 (Fenstad øst). Følg E6 fra Kløfta, ta av i Vormsund (Shell) i retning Eidsvoll. Svng til venstre etter ca 4 km.

Gammelt som alle hauga Ravinelandskap i istid, nåtid og framtid

Arrangører er
Utmarksavdelingen for
Akershus og Østfold,
Raumnes Historielag,
Glomma og Vorma
elvelag og
Kulturminnebøndene.

Påmelding:
veset@online.no innen
mandag 20. april.

200 kroner i
deltakeravgift.

Begrenset antall.

Påmeldte får
tilbakemelding på
epost med info om
forhåndsbetaling. Obs:
Husk å merke betaling
med ditt navn.

**HJERTELIG
VELKOMMEN!**

Kulturminnebøndene
har raviner som tema
sommeren 2015.

Tiltaket er økonomisk
støttet av
Fylkesmannen i Oslo
og Akershus:
Informasjon om
sikring av trua
naturtyper 2015.

*Kulturminnebøndene er
et samarbeid mellom
gardene Huser og Veset i*



Om leirras og gammelt landskap
Om sjeldne vekster, fugler og former
Om skjøtsel, stier og opplevelser

Halvdagsseminar 23. april på Veset gård, Nes på Romerike

11.30 - 12.30: Registrering. Te/kaffe og «biteti»

12.30 - 12.45: Velkommen

12.45 - 13.10: *Om Romerikes raviner og leirskred – en 11 000 år gammel geologisk historie.* Geolog Rolf Sørensen, førsteamanuensis i kvartærgeologi

13.15 - 13.40: *Biologisk mangfold i raviner, kartlegging av naturtypen ravedal.* Biolog Terje Blindheim, daglig leder BioFokus

13.40 - 14.00: Beinstrekk med frukt

14.00 - 14.25: *Raviner for friluftsliv og naturopplevelse.* Seniorforsker Vegard Gundersen, Norsk institutt for naturforskning (NINA)

14.30 - 14.55: *Raviner – en ressurs i kulturlandskapet.* Landskapsarkitekt Turid Rikheim, Utmarksavdelingen for Akershus og Østfold

14.55 - 15.15 Beinstrekk med kaffe/kringle

15.15 - 15.50: Paneldebatt. I panelet foredragsholderne samt generalsekretær Christian Steel fra SABIMA, Bjørn Aaby fra Romerike landskapsvernområde og Kåre Homble fra Nannestad/naturvernforbundet

15.50 - 16.00: Avrunding. Vel hjem!

Fagseminar 15.-16.9.2016

Fra lunsj til lunsj på gardene
Veset og Huser i Fenstad,
Nes i Akershus

Arrangører er
Kulturminnebøndene,
Raumnes Historielag og
Fortidsminneforeningen
Romerike.

Ordstyrere er historielagets
Jan Erik Horgen og Inger
Anderson Hagen

Påmelding:

veset@online.no innen
torsdag 8. september

Seminaravgift:

To dager 900 kroner
En dag 600 kroner

Begrenset antall.

Påmeldte får
tilbakemelding på epost
med info om
forhåndsbetaling.

HJERTELIG
VELKOMMEN!

Tiltaket er økonomisk
støttet av Norsk
Kulturminnefond

*Kulturminnebøndene er et
samarbeid mellom gardene
Huser og Veset i Fenstad om
seminarer, kurs og
opplevelser.*

www.husergard.no
www.vesetgard.no

Fra hverdag til kulturminne Kulturminnebøndenes fagseminar 2016



Dag 1 – Tømmer på Veset

11.30-12.30: Registrering og lunsj
12.30-13.00: «Ta kulturminneplanen i bruk!» Åpning ved daglig leder Margret Lie Wessel, Akershus Bygningsvernssenter. Ressurssenteret for eldre landbruksbygninger
13.00-13.45: «Fra helhet til detaljer. Bygningsrestaurering som prosess.» Jon Brønne, malerikonservator/rådgiver i bygningsvern
13.45- 14.30: «Gamle hus – jobb med dem, ikke mot dem». Else «Sprossa» Rønnevig.
14.30 – 15.00: Beinstrekk, frukt og vann
15.00 – 15.30: Kulturminnefondets arbeid. Direktør Simen Bjørgen, Norsk Kulturminnefond
15.30 – 16.00: «Forfallsetetikk i billedkunsten». Fotokunstner og kunsthistoriker Brigitte Stolpmann
16.00-16.15: Spørsmål og kommentarer
16.15: Avslutning. Kaffe/kringle ved istandsatte husmannsstuene
17.30: Veset inviterer til kort markering av ferdigstilt prosjekt

Dag 2 – Tegl på Huser

09.00-09.45: «Jan og Jan forteller om gamle vakre teglstainsfjøs». Arkitekt Jan Våge og etnolog Jan Erik Horgen.
09.45-10.30: Tegl som materiale i kunsten. Kunstner Guttorm Guttormsgaard. Fotodokumentasjon ved førstekonservator Trond Bjorli.
10.30-11.00: Beinstrekk, frukt og vann
11.00- 12.00: Omvisning teglstainsfjøset på Huser. Arkitekt og murer Vegard Røhme
12.00-12.30: «Begeistring og samfunnsnyttig kulturarv». Tove Elise Ihler fra Riksantikvaren
12.30-13.00: «Nes kommune lager sin første kulturminneplan». Kulturminnerådgiver Kristoffer Andersen og planrådgiver Camilla Smedsrud, Nes kommune
13.00 -14.00: Avslutning og lunsj

Fagseminar 21.4 2017

Fredagsseminar på
Huser i Fenstad,
Nes i Akershus

Arrangører er
Kulturminnebondene,
Akershus
bygningssenter, Nes
kommune ved
landbrukskontor og
kulturminnerådgiver, Nes
landbrukslag, Hvam
Agrouvikling og Fagskolen
Hvam

Ordstyrere er Jan Erik
Horgen og Inger Anderson
Hagen

Påmelding:
husergard@gmail.com
innen fredag 7.april

Seminaravgift: 600 kroner

Begrenset antall

Påmeldte får
tilbakemelding på epost
med info om
forhåndsbetaling

HJERTELIG
VELKOMMEN!

Tiltaket er støttet
av Norsk Kulturminnefond

*Kulturminnebondene er et
samarbeid mellom gardene
Huser og Veset i Fenstad om
seminarer, kurs og
opplevelser.*

[Kulturminnebondene på
Facebook](#)

Vegbeskrivelse
www.husergard.no

Huservegen 128
2170 Fenstad

Mobil: 47024039



Eldre uthus: Bevaring, istandsetting, nye teknologiløsninger og bruk

- | | |
|--------------|---|
| 8.30 – 9.00 | Registrering. Kaffe og biteti |
| 9.00 – 9.10 | Velkommen og presentasjon av arrangører |
| 9.10 – 9.30 | Kjente problemstillinger ved istandsetting.
Vegard Røhme |
| 9.30-10.15 | Korte presentasjoner etter Pecha Kucha-oppskrift <ul style="list-style-type: none"> • Jon Bojer Godal: Tradisjonell byggeskikk og basiskunnskaper • Tore Granmo: Nanoteknologi til å bevare teglsteinsmur • Hans-Petter Trondrud: Moderne energiløsninger i gml bygg |
| 10.15–11.00 | <ul style="list-style-type: none"> • Andreas Broch: Rom i rom. Tilpasning til moderne drift • Roy Erik Hansen: Huntons trefiberisolasjon. • Ola Fjellheim: Vern gjennom ny bruk og godkjenning |
| 11.00- 11.30 | Befaring av teglsteinsfjøset ved Vegard Røhme |
| 11.30 -12.00 | Lunsj |
| 12.00- 13.40 | Workshop. Deltakerne og innledere deles i grupper og drøfter ulike dilemmaer knyttet til dagens tema |
| 14.00 -15.00 | Til inspirasjon. <ul style="list-style-type: none"> • Enerhaugen arkitektkontor ved Lars Gammelager og Harald Krokstrand • Bygg og Bevar ved Kristin Helena Amundsen |
| 15.15– 16.00 | Oppsummering ved Vegard Røhme |

Fortellerseminar lørdag 14.10.17

Lordagsseminar
Veset i Fenstad,
Nes i Akershus

Arrangør er
Kulturminnebøndene.
Samarbeidspartner er Hanen
(www.hanen.no)

Ordstyrere: Inger Anderson
Hagen og Jan Erik Horgen

Seminaravgift: 600 kroner
Halv pris (300 kroner) for
Hanen-medlemmer

Begrenset antall

Påmelding innen 7.10.17:
veset@online.no

Påmeldte får
tilbakemelding på epost
med info om
forhåndsbetaling

HJERTELIG
VELKOMMEN!

*Kulturminnebøndene er et
samarbeid mellom gardene
Huser og Veset i Fenstad om
seminarer, kurs og
opplevelser.*

[Kulturminnebøndene på
Facebook](#)

Vegbeskrivelse
www.vesetgard.no

Vesetalleen 20,
2160 Vormsund

Mobil: 90618892

SNIPP SNAPP SNUTE ER FORTELLERKUNSTEN UTE?



KULTURMINNEBØNDENES FAGSEMINAR 2017
for å gi verktøy og virkemidler til å formidle gardshistorie og
kulturminner og gi inspirasjon til å ta i bruk nye presentasjonsformer

- 10.30 -10.50 Registrering. Kaffe og biteti
10.50 -11.00 Velkommen
11.00 -12.00 Korte presentasjoner etter Pecha Kucha-mal.
Rask spørsmålsrunde mellom presentasjonene
- Eline Lorentzen, museumspedagog, [Eidsvoll 1814](#)
Levende formidling. Historiske rollefigurer.
Publikum i roller. Publikumsoppdrag
 - Jan Magne Hanstad, kulturhusleder, Nes kom.
Teater, rollespill og historiske vandringer.
 - [Historien bak historien](#) v/Marianne Nielsen.
Kort og godt. Om å skilte
 - Tove Elise Ihler, Riksantikvaren.
Kommunikasjon og kulturarv.
 - [Lutter øre](#) v/Hege Husby/Mari Paus. Lyd og
formidlingskonsepter. Nye tekniske virkemidler.
 - Marit Gjermundrød, MiA. Videosnutter/Youtube
Dialog og eksempler: Vi ser Marits videosnutter og
låner øre til Lutter øre.
- 12.00-12.30 Lunsj
12.30 -13.30 Hvordan finne historien i eget materiale. Workshop
ledet av Marianne Sundal, fortellergruppa
13.30 -16.30 Snirkelsnakk
16.30 -17.00 Innlegg fra generalsekretær Toril Skjetne i Norges
kulturvernforbund. Takk for i dag.

Lørdagsseminar

9. juni 2018

Fenstad,
Nes i Akershus

Arrangør er
Kulturminnebondene
i samarbeid med Romerike
sopp- og nyttevekstforening,
Raumnes Birookterlag og
Monark – Miljøvern og
bevaring av naturmangfold.
Ordstyrer:
Gaute Mohn Jenssen

Tiltaket er støttet av
Fylkesmannen i Oslo og
Akershus

Påmelding:

veset@online.no
innen lørdag 7.juni

Seminaravgift: 300 kroner
(350 kroner i døra)
Barn under 16 år gratis

Påmeldte får tilbakemelding på
epost med info om
forhåndsbetaling

HJERTELIG VELKOMMEN!

*Kulturminnebondene er et
samarbeid mellom gardene
Huser og Veset i Fenstad om
seminarer, kurs og
opplevelser.*

[Kulturminnebondene på](#)

[Facebook](#)

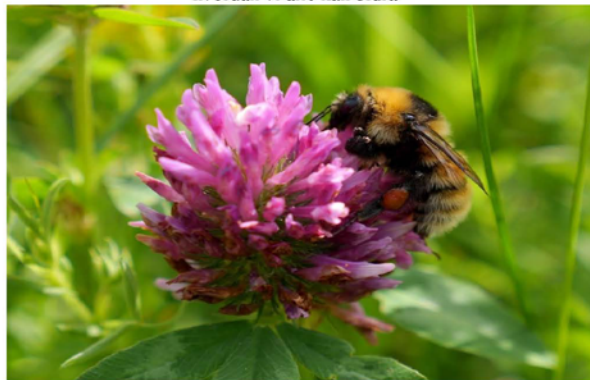
www.vesetgard.no

Vesetalleen 20
2160 Vormsund
mobil: 90618892

2018 
DET EUROPEISKE
ÅRET FOR
KULTURARV
#EuropeForCulture

INSEKTENES MATFAT

hvordan vi alle kan bidra



Naturmangfold og trua natur.

Illustrert med sterkt truet kløverhumle. Foto: Eivind Krey Nitter

- 10.15-10.50 Registrering. Kaffe og biteti
10.50-11.00 Velkommen. Arrangorene presenterer seg
11.00-12.00 Hva gjør insektene for oss, hva kan vi gjøre for dem?
Fagfolk innleder (etter Pecha Kucha-oppskrift)
- Ragna Kronstad, agronom og journalist i Sabima: *Landbruket i tjeneste for naturmangfold*
 - Leif Ryvarden, professor emeritus i mykologi og forfatter: *Er det liv, er det sopp*
 - Eivind Krey Nitter, entomolog og biolog: *Humla suser i ravinlandskapet*
 - Sigrid-Ann Mortensen, birookter og leder i Nordstrand hagelag: *Hva kan DU gjøre for å lokke pollinerende insekter til hagen din?*
- 12.00-12.10 Slåtteng og ravinlandskap
- Siri Khalsa, biolog og prosjektkoordinator kulturlandskap: *Slåttengas betydning*
 - Kort om Veset-ravina og ravinevandring
- 12.10-12.50 Lunsj. Vegetarsuppe/brod
- 12.50-13.00 Slåtteredskap ved biolog/guide Kåre Homble
13.00-16.00 Ravinevandring fra Veset til Huser. Guider: Kåre Homble, Eivind Krey Nitter og Gaute Mohn Jenssen. Syltetoyplass for evt. artsjakt på insekter. OBS: Turen krever godt fottoyy
- 16.00-17.00 Kafe og utstilling på Huser. Plansjer fra utstillingen «Ugress – venn eller fiende», lånt fra Naturhistorisk museum. Transport tilbake til Veset kl.17.00